

Ympäristöministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain 40 a § ja ympäristöministeriön asetukseksi asuin-, majoitus- ja työtiloista.

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain 40 a § ja ympäristöministeriön asetukseksi asuin-, majoitus- ja työtiloista.

Lausunto

Rakentamislaki 40 a §

Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa ehdotettua pykälän lisäystä ja sen perusteluja. Kyseiset säännökset liittyvät ja vaikuttavat myös sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan kuuluvan terveydensuojelulain (763/1994) toimeenpanoon. Tällä hallituskaudella toteutetaan terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistus ja nyt ehdotetut säännökset voidaan huomioida myös tässä uudistuksessa.

Majoitustoiminta on terveydensuojelulain 13 §:n ja lain liitteen mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa. Terveydensuojeluviranomaiset valvovat ilmoitusvelvollisia toimintoja suunnitelmallisena ennakkovalvontana. Terveydensuojelulain mukaisesti ilmoitusvelvolliseksi majoitustoiminnaksi katsotaan myös verkkoalustoilla tarjottava pienimuotoinen lyhytaikainen majoitustoiminta silloin, kun majoitukseen on hankittu tai varattu erillinen tila, eikä tila ole yksityishenkilön omassa käytössä. Tällainen majoitustoiminta katsotaan terveydensuojelulain mukaan ammattimaiseksi majoitustoiminnaksi ja on terveydensuojelulain soveltamisessa rinnasteinen majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

majoitustoiminnan kanssa. Lausunnolla olevassa luonnoksessa ehdotetut tarkennukset lyhyt-vuokraukseen ovat sekä linjassa terveydensuojelulain kanssa että selkeyttävät ja tukevat tältä osin myös terveydensuojelulain soveltamista, kun asumisen ja majoittamisen välinen suhde tarkentuu. Terveydensuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä voidaan hyödyntää nyt ehdotettuja säännöksiä.

Ehdotetussa 40 a § 2 momentissa käytetään termiä ”majoittuminen”. Tässä tulisi kuitenkin käyttää termiä ”majoittaminen”, kun tarkoitetaan kalustetun tilan tarjoamista tilapäistä majoitusta tarvitsevalle asiakkaalle.

Ympäristöministeriön asetus asuin-, majoitus- ja työtiloista

1 § Soveltamisala

Soveltamisalaa koskevassa 1 §:n 2 momentin säännös, jossa omaan käyttöön rakennettu loma-asunto vapautetaan asetuksen 4-10 §:n vaatimuksista, voi muodostua ongelmalliseksi niissä tilanteissa, joissa alun perin omaan käyttöön rakennettu loma-asunto myydään tai muutoin luovutetaan eteenpäin. Tulisiko tällöin sovellettavaksi 4-10 §:ssä säädetyt vaatimukset takautuvasti, vai johtaisiko mahdollinen vaatimuksista vapauttaminen tilanteeseen, jossa markkinoilla olisi lopulta kahdenlaisia loma-asuntoja? Hankalien kaupantekoon tai niiden jälkeen syntyvien ristiriitojen välttämiseksi, olisi todennäköisesti tarkoituksenmukaisempaa, että alun perin omaan käyttöön rakennettua loma-asuntoakaan ei vapautettaisi 4-10 §:n vaatimuksista.

Muilta osin pykälään ei ole lausuttavaa.

2 § Määritelmiä

Määritelmiin ei ole lausuttavaa. Määritelmiä voidaan hyödyntää soveltuvin osin myös terveydensuojeluun liittyvissä säännöksissä.

3 § Asuin-, majoitus- tai työtilojen suunnittelutehtävä

Ei lausuttavaa

4 § Asuin- ja majoitushuone sekä työtila

Ei lausuttavaa

5 § Asuin- ja majoitushuoneen sekä työtilan ikkuna

Ei lausuttavaa

6 § Asuin- ja majoitustilojen lattian suhde maanpintaan

Ei lausuttavaa

7 § Asuinhuoneiston koko

Ei lausuttavaa

8 § Asuinhuoneiston tilat ja varustus

Pykälä sisältää keskeiset tekijät hyvän asumisen toteuttamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö esittää harkittavaksi sitä, tulisiko pykälään lisätä myös vaatimus tarkoituksenmukaisista taloteknisistä järjestelmistä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että asetuksessa säädetyt vaatimukset sidotaisiin nykyistä vahvemmin tilan käyttäjämäärään. Käyttäjämäärä vaikuttaa oleellisesti siihen, miten pykälän muutoin hyvät tavoitteet toteutuvat käytännössä.

Asetuksen 8 §:n 1 momentissa on mainittu siitä, että asuinhuoneiston tilojen ja pohjaratkaisun on oltava aiotun käyttäjämäärän kannalta tarkoituksenmukaisia. Sosiaali- ja terveysministeriö esittää, että ehdotettu 8 §:n 1 momentti kirjoitettaisiin täsmällisemmin, kuten esimerkiksi ”Asuinhuoneiston tilojen ja pohjaratkaisun on oltava suunniteltu käyttäjämäärä, asuntojen yhteiset tilat ja käyttötarpeiden muutokset huomioon ottaen asumisen kannalta tarkoituksenmukaisia.” Näin asetus sitoisi vaatimukset selkeämmin suunnittelun lähtötietona käytettyyn käyttäjämäärään.

Suunnitellusta käyttäjämäärätiedosta olisi hyötyä terveydensuojeluvalvonnalle muun muassa niissä tilanteissa, joissa asunnossa esiintyy puutteelliset olosuhteet ja tiloissa asuu tavanomaista enemmän ihmisiä. Tällöin puutteellisesta olosuhteesta vastuussa olevan osoittamisessa voitaisiin tukeutua myös tietoon siitä, kuinka monelle henkilölle kyseiset tilat on alun perin suunniteltu.

Ihmiskauppaan ja työperäiseen riistoon liittyvissä tilanteissa hyväksikäytön uhrin asuvat tyypillisesti ahtaasti ja jakavat saman asunnon useiden muiden vastaavassa asemassa olevien työntekijöiden (ja mahdollisesti heidän perheenjäsenten) kanssa. Näissäkin tilanteissa olisi eduksi, jos valvonnan tukena olisi selkeä tieto siitä, kuinka monelle henkilölle kyseinen asunto on alun perin tarkoitettu. Kelvollinen asuminen tarkoittaa riittävien sisäolosuhteiden lisäksi myös muita tekijöitä, joihin ei pystytä puuttumaan vain ilmanvaihdon riittävyttä tai sisäolosuhteita arvioimalla. Korkeimman oikeuden marjanpoimijoiden majoittamiseen liittyvässä ennakkoratkaisussa (KKO 2022:2) tuomioistuin otti huomioon ihmisarvoa loukkaavan majoittamisen arvioinnissa muun muassa yksityisyyden puuttumisen. Yksityisyys vaarantuu, jos asuntoa käyttää merkittävästi useampi henkilö kuin asuntoon on alun perin tarkoitettu.

Asumistilanteet vaihtelevat ja vähäistä suunnitellusta käyttäjämäärästä poikkeavaa asukasmäärää ei tulisi yksiselitteisesti pitää kiellettynä, jos asuinolosuhteet on järjestetty muutoin kelvollisesti. Epäkohtatilanteissa tieto suunnitellusta käyttäjämäärästä olisi kuitenkin tarpeellinen.

9 § Kulkuväylät

Ei lausuttavaa

10 § Kerroskorkeus

Ei lausuttavaa

11 § Voimaantulo

Ei lausuttavaa

Osastopäällikkö

Taneli Puumalainen

Neuvotteleva virkamies

Vesa Pekkola

Jakelu Ympäristöministeriö - lausuntopalvelu

Tiedoksi Kansliapäällikkö, Veli-Mikko Niemi, STM

VN/17257/2023-STM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: